

PROF. DR. HAŞMET BAŞAR İLE YİRMİDOKUZBUÇUK YIL

Emel BAŞAR*

Haşmet Başar ile 1974 yılı Kasım ayında başlayan evliliğimiz otuzuncu yıla altı ay kala 26 Haziran 2004'de aniden noktalandı. Başarıyla organize ettiği ve KOBİ'leri Ortadoğu ülkelerine tanıştırdığı İstanbul Cevahir Otel'de yapılan bir uluslararası toplantının ardından çok mutlu olduğu bir günde tanrısına kavuştu.

Haşmet Başar, tanıdığımdan itibaren önce düşünen sonra karar veren ve derhal uygulayan, asla geriye dönüş yaşamayan kuvvetli bir karakterdi.

Hayatı boyunca ilkesi, kimseye yük olmamak, her işini kendi yapmak ve bu prensiplerini gerçekleştirmek için de çok çalışmak oldu. Çalışmaktan yoruluyor, fakat çalışarak başarımın keyfini hiçbir şeye değişmiyordu. 80'li yıllarda, Uludağ Üniversitesi'nden çalışırken, ILO bursunu kazanmak için sabahlara kadar daktilo başındaki yazışmalarını ve bursu kazanıp İtalya'ya giderkenki sevinci hale gözümün önündedir.

Hiçbir kimseye maddi ve manevi anlamda ağırlık vermemek, aksine etrafındaki herkesin derdini dinlemek, paylaşmak, çözüm için katkıda bulunmak özelliklerinden sadece birkaçı idi. Bu bağlamda evliliğimiz süresince İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde asistanlık ile başlayan ve sonra Uludağ Üniversitesi'nde, Cidde Kral Abdülaziz Fakültesi'ne ve tekrar Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde süre giden uzun ve ağır mesleki kariyerimdeki desteğini burada şükranla anmak isterim.

Sadakat, özelliklerinden diğer önemli bir unsurdur. Bu sadakat kuvvete bağlı bulunduğu aile kurumundan başlıyordu. Hayatı boyunca Erzurum'dan ve ailesinden aldığı güçlü aile sadakatinden ödün vermedi. Önemli olayların arefesinde baba ve annesinin duasını almaya özen gösterirdi. Bu özeni eşine ve çocuklarına karşı da sürdürdü.

Hocalarına ve arkadaşlarına da aynı sadakat ile bağlı idi. Gençlik yıllarında Prof. Dr. Fındıkoğlu, daha sonraları Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Prof. Dr. Nusret Ekin, Prof. Dr. Metin-Gülten Kutal, Prof. Dr. Toker-Bengü Dereli ile yakın dostluklar kurmuştur.

Arkadaşlıkları ömrü boyunca sürmüştür. Talebelik yıllarından İngiltere'den Prof. Dr. David Bouchanon, Avusturya'dan Dr. Herbert Mattulik ile ilişkisini halen ölümünden sonra bile ailemiz tarafından devam ettirilmiştir. Suudi Arabistan'daki çalışma yıllarından kalan dostları, bayramlarda halen telefon açmakta ve kendisini hürmetle anmaktadırlar.

Yabancı ya da yerli devlet adamları, akademisyenler ile çok rahat ilişkiler kurabildiğini defalarca gözlemlerim. Akılcı İngilizcesi, mükemmel telaffuzu ve diyaloga açık yapısı ile girdiği topluluklarda kısa sürede sivrilebiliyordu. Buna bir örnek olarak, İngiltere'nin seksenli yıllarda Türkiye Büyükelçisi olan Sir Peter Laurence ile Ankara'ya gitmeden önce Bursa'da Türkiye'yi tanımak için kaldığı üç ay süresince kurduğu arkadaşlığı göstermek isterim. Sir Peter Laurence Haşmet Başar ile Bursa'da kurduğu dostluğu daha sonra Ankara'daki görevinde de devam ettirdi. Resmi görevinde iken de tekrar geldiği Bursa'da resmi heyetten ayrılarak Haşmet Bey'in misafiri olmayı tercih etti.

Gençlik yıllarında London School of Economics'deki diploma programını takiben başvurduğu İngiliz Üniversitesi'nin tümünün Master programlarına kabul edildiği için İngiliz basını tarafından yılın en başarılı yabancı öğrencisi seçildiğini ve bu başarımın İngiliz gazetelerinde baskısından sonra dönemin Londra Büyükelçimiz Sayın Zeki Kunalp tarafından elçiliğe çağrılarak tebrik edildiğini arkadaşları anlatmışlardı. Çok sonraları Sayın Zeki Kunalp uğradığı suikast teşebbüsünden sonra yaşlı annesi ile İstanbul'a yerleştiğinde Haşmet bey'in evinde ziyaret ettiğini ve büyükelçinin çok memnun olduğunu ve Haşmet Bey'in başarılarını takdir ettiğini biliyorum.

Post doktoral çalışmalarını için gittiği Manchester'de Prof. Pickering'in takdirini kazanmış ve Prof. Pickering prensiplerinin dışına çıkarak yabancı öğrencilerinden ilk kez Haşmet Bey'i ailesiyle tanıştırmak üzere evinde ağırlamıştır.

Geniş ufku, İngiltere'deki uzun master ve doktora yılları, Suudi Arabistan'daki uzun çalışma yıllarının bir sentezinin yaratılıştan hasletleri ile birleşerek oluşmuştu. Bu bağlamda, en üst seviyelerde

* Prof. Dr., Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı.

kurduğu dostlukların bir benzerini, Bursa'da bir dağ köylüsü ile ve de Arabistan'da bir bedevi ile de kurmaya muktediri. 40 yaşında öğrendiği Arapçayı Cidde'de İslam Kalkınma Bankası'ndan çalıştığı yıllarda, zaman zaman Arap bir şoförle bazen halkın devam ettiği bir Arapça okuma-yazma kursu'nda tanıdığı Bedevilerle pratiğe döküyor ve her yaşta insanın yeni bir şeyler öğrenebileceğini ispatlıyordu.

Entellektüellerde sık rastlanılan halktan kopukluk gerçeğini hiç yaşamadı. En üst seviyede akademik tartışmalarda, uluslararası konferanslardaki rahatlığını sıradan halkla kurduğu dostluklardaki rahatlığı ile birleştirdi. Yerel ve milli değerlere çok bağlıydı. İngiltere'deki öğrencilik yıllarında İngiliz-Türk dostluk derneklerinin aktif üyesi idi. Ancak New-Castle Üniversitesi'ndeki Master hocası ile de Türklerin hasletleri konusunda çok ciddi bir tartışmaya girdiğini ve hocanın oklarını üzerine çektiğini ancak bu mücadeleden de başarıyla çıktığını biliyorum.

Bir Erzurum çocuğu olarak 40 yaşında yüzmeyi öğrenmiş, dalgıçlık kursundan diploma alarak (scuba diving), Kızıl denize dalarak, İslam Bankası'nda çalıştığı yıllarda hafta sonları çok güzel Kızıldeniz altı fotoğrafları çekmiştir.

Yine aynı yıllarda İslam Bankası'ndaki Fransızca kurslarının da bu bölümünü bitirerek sertifika almıştır. Bütün bunlar ondaki öğrenme yeteneğinin ve yine çalışkanlığının sonucuydu.

İslam Kalkınma Bankası'ndan sonra, tekrar ilk ocağı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi'ne dönmüş ve burada okuttuğu öğrencilerin, yabancı işadamları ve diplomatların sık sık çağırarak verdirdiği konferanslarla, dünyayı anlamalarına katkıda bulunduğunu düşündüğünü anlatmıştır.

Daha sonraları bitmeyen enerjisiyle HABA danışmanlık ve organizasyon şirketini kurmuş ve bu şirkette de zevk ile çalışmıştır.

Güney Amerika'dan Surinam'ın fahri konsolosu olarak, son yıllarında, birçok yabancı devlet adamı ve diplomatla temas etmiş ve uluslararası toplantılarda Surinam'ın Türkiye lehine oy kullanması için büyük gayretleri olmuştur.

Çocukları Begüm Nazlı Başar işletme dalında, Emire Cihan Başar ise sosyoloji alanında eğitim almış ve almaktadırlar.

Eşi ve çocukları olarak uzun ve güzel yılları kendisiyle paylaştığımız için gururluyuz. Kendisini şükran ve rahmetle anıyoruz ve anacağız.

Mekanı cennet olsun.

STUDENT ACHIEVES EXAM RECORD

A TURKISH student who spends at least five hours studying every night at his New Cross home as well as going to college each day, has been offered places at different universities in Britain.

He is Hasmet Basar (24) of 30 Arbuthnot-rd., who was sent to Britain by the Turkish government last May to train to be a university lecturer.

Mr. Basar has already passed exams in eight different subjects but has not decided which university he wants to go to for his degree. He already has a degree in economics which he gained at Istanbul University.

He told the *South London Press*, "I have been told that I have achieved an exceptional record by passing my eight exams in entirely different subjects. Now I can't decide where to go for my degree."

He says he will probably take the course in agricultural economics at Oxford, before going on to Manchester University to take a Ph.D. degree. "Agricultural knowledge is very important to the people in my own country," said Mr. Basar, who hopes to return to Turkey in 1975.